

Förhållningsreglor wid rödsot

Huss, Johan Axel,

46 Ccb Br.

Förhållningsreglor

wid

Rödsot.

Med.
Röds.
(10)

Friska undwika förkylning. Anslägges maggördel, helst af ylle. I fall gångflåderna blifwa wåta, utbytas de snart emot torra. Föda intages om morgonen innan man går ut, och då kan äfwenledes förtäras bestt brånwin, eller the på Millesfolium eller Malört. All onödig beröring med de sjuka ställena undwikes, framförallt att barn ej dit införas, och sådane släppas icke ut barfotade eller i morgon och aftonkylan.

Förebud. Wid knip och slitningar i magen, åcket, wanligen hufwudvärk, eller benågenhet för löst lif, lägga sig de sjuke till sängs, och taga ett kråkpulwer. Barn få efter åldern ett halft eller fjerdedels sådant, och dricka ett eller annat glas warmt watten eller fläderthe att befordra swettning, och gå ej upp förr än swettningen är öfwerståndnen.

Fortfar dock benågenhet till utsot, må af de Stillande dropparne tagas en thested 4 gånger på dagen i Portwin eller Brånwin. Dessa droppar kunna äfwen tagas utan förutgången kråkpulwer, om utsoten är det enda öfwerwägande (barn få ej af dessa droppar). Underlifwet hålles warmt med en ylleduk fuktad i brånwin och påströdd peppar.

Utbryter dock rödsot med röda eller gråaktiga, tåta, små öppningar, fortfara de sjuka att ligga, fortsätta med warma omslag om lifwet eller warma grötar, ömsfada så fort de fallna, förtära blott Riswatten för smakens skull försatt med något ättika eller lingon. Föredrager den sjuke rent watten må det ej nekas, men bör då ej wara iskallt utan någorlunda kylslaget. Frisk luft hålles i sjukrummet, med öppet spjell om dagen, samt öppet

fenster eller dörr när wäderleken så tillåter, eljest hålles en lindrig eld på spisen dygnet om.

Det käril, hwari uttömningarne ske, böra innehålla friskt watten, och för hwarje uttömning utbåres, och slås i en grop affides.

Så widt möjligt är böra de sjuka så eget rum, och egen sköterska, samt främmande personer aflägsnas.

En matsked Laxerosja (Nicin-olja) tages hwar 3:dje eller hwar 4:de dag, således på första, sjerde och kånhända åttonde dagen.

Barn häraf hälften eller sjerdedelen efter åldern.

När uttömningarne äro mera gråaktiga och mindre blodblandade, tages desutom af olje-emulsion en matsked 5 a 6 gånger om dagen eller en blandning af lika delar olja och åttika, med en rågad thesked laxersalt till hwarje quarter, stundom försatt med en åggula, att således taga en matsked 5 a 6 gånger på dagen. Äro uttömningarne mera blodblandade, begagnas Salepsmixturen lika ofta, eller i blandade fall, hälften af hwardera.

Barn så efter åldern theskedtals af Emulsion för barn eller af Salepsmixturen när uttömningarne äro mera blodiga. Aningen upphör sjukdomen härunder på 6 a 7 dygn eller fortsara uttömningarne, men förlora sitt förra utseende, och se ut som hwitast flensfor i köttlake.

Nu bör några afsnar årad gifwas ett Dowers pulwer med Kamfert, att skaffa den sjuke ro, för att framfalla warm swettning, som wid denna tid är wålgörande och bör noga anmärkas. Tillika får den sjuke två gånger på dagen ett Stärkelse lavement, efter ett par dagar försatta med 20 Opiddroppar. Yngre personer få mindre af Dowers pulwer efter åldern och små barn icke, men dessa få Stärkelse lavement, efter åldern försatta med några Opiddroppar.

Blifwer härunder magen fastare, kan man

börja begagna **Näskakapulver**, 3:ne på dagen, eller **Columbo decoct** 5 a 6 matskedar på dagen i några dagar. Barn få af den sednare endast theskedstals efter åldern.

Före 6:te eller 8:de dagen skadar all föda, och som den sjuke wänligen ej får behålla. — Han för-
täre härunder endast riswatten eller simmiga soppor eller swag köttsoffa wid större kraftförlust. Efter denna tid i sjukdomen, må han försöka äta litet gröt med söt mjölk eller ett löskoft ägg, men ökas plågorne af södan, bör den en eller annan dag uppsjutas. Den sjuke bör ligga hela tiden i sängen till dess han tillfrisknat, bäre sedan ylle om magen, och iakttaga all möjlig warsamhet mot förkylning.

Om under sjukdomens förlopp, wänligen på 5 a 10 dygnet, krafterna sjunka, anletsdragen falla in, kallswett utbryter, uttömningarne lukta asligt, är döden för handen, dock må man, med warma kruis och dyligt i sängen, med 20 a 30 Kamfertsdroppar 3 a 5 gånger på dagen eller 5 a 8 d:ro Terpentin spiritus hwar eller hwarannan timme med försigtigt bruk af win och swag köttsoffa, med Dowerspulver i Kamfertsapulver om astnarne, söka hålla krafterna uppe.

Salepsmirtur tillredes sålunda: en rågad thesked **Salep-pulver** utröres med kallt watten till deg eller tjock wälling, som lägges i en butelj, fylld med ett qwarter kokhett watten, hwarpå densamma omskakas, tilldess alltsammans är förwandladt till en simmig wättska, till hwilken man slår 2 theskedar **Phosphorsyre lösning** och buteljen omskakas ånyo. I brist af **Salep-pulver** kan man taga pulver af **Althé rot** beredd på samma sätt.

Stärkelselavement beredes på följande sätt: **Potatismjöl** eller stärkelse hålles i en kopp, kokhett watten tillsås och omröres, så att blandningen blifver en tjock wälling.

En matsked af denna insprutas ljum för hvar-
je gång, och den sjuke bör söka gwarhålla lavemen-
tet så länge som möjligt.

Recepter.

Rec. Tinct. Columbo.

— Cascarill singul. *Unciam.*
Opil.

Æther spirituos. singul. *drachm. c. dimid.*

D:r S:r Stillande droppar, fyra theskedar på dagen i
brånvin.

Rec. Pulv. rad. Ipecacuanh. *Scrupul.*

S:r Råfepulver.

Rec. Ol. Ricini.

S:r Laxerosja.

Rec. Emulsio oleosa.

S:r Oljeemulsion.

Rec. Pulv. Rad. Salep.

S:r Salep-pulver.

Rec. Pulv. Rad. Althææ.

S:r Altherots-pulver.

Rec. Solut. acid. Phosphor.

S:r Fosforsyre-lösning.

Rec. Ol. Ricin. *drachm.*

Gummi arab.

Sachar. albi singul. *drachm. dimid.*

Aqua Naphæ *drachm. Septem.*

S:r Emulsion för barn.

Rec. Pulv. Doweri, *gran. duodecim.*

Camphor. *gran. duo.*

S:r Dowers-pulver med Kamfert.

Rec. Tinct. Opii.

S:r Opiidroppar.

Rec. Pulv. Nuc. vomicæ. *gran. tria.*

— Rad. Rhei. *gran. dimid.*

— Gummos. *grana. quatuor.*

S:r Råfepulver.

Rec. Pulv. rad. Columbo *drachm. duas.*

till 8 unö colatur.

S:r Columbo-decoct.

J. A. Hus,
provincial-läkare.